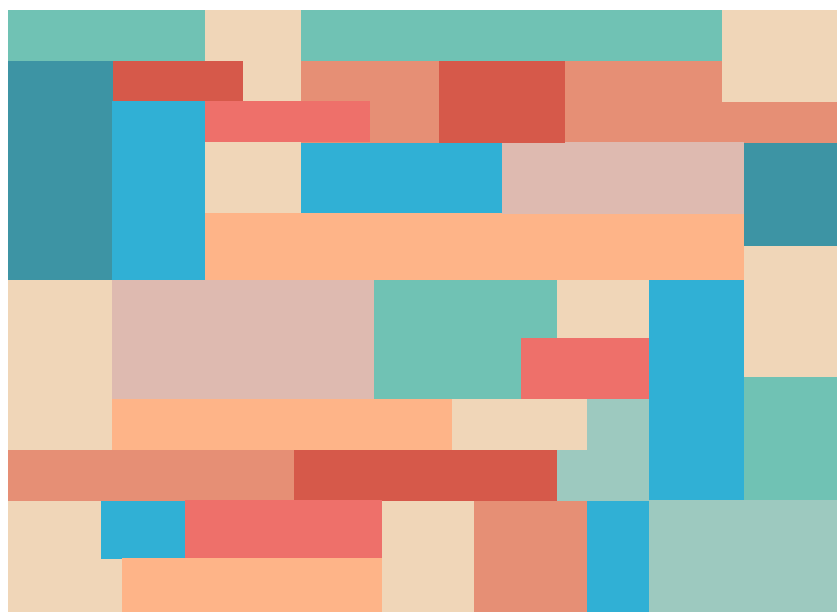

STRATEŠKI NAČRT

NARODNE IN UNIVERZITETNE KNJIŽNICE

2025–2029

LJUBLJANA, DECEMBER 2024

KAZALO

Spremna beseda	1
Poslanstvo NUK	2
Vrednote NUK	3
Vizija NUK	4
Strategija NUK 2025–2029	5
Strateška usmeritev 1: Spodbujamo digitalni razvoj	8
Strateška usmeritev 2: Uresničujemo nacionalno in kulturno poslanstvo	14
Strateška usmeritev 3: Podpiramo akademsko skupnost	20
Strateška usmeritev 4: Razvijamo potencialne NUK za prihodnost	27
Strateška usmeritev 5: Prispevamo k zelenemu prehodu	33
Strateška usmeritev 6: Povezujemo za trajnostno rast in kulturo	40

SPREMNA BESEDA

Spoštovane bralke in bralci,

pred vami je petletni program Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK), ustanove, ki je simbol slovenske kulturne identitete in stičišče znanja.

NUK-ovo poslanstvo opredeljuje razdelan zakonodajni okvir, ki knjižnici nalaga zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje temeljne nacionalne zbirke knjižničnega gradiva, s posebnim poudarkom na Sloveniki, ter zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva. Knjižnica prav tako skrbi za varovanje kulturne dediščine, razvoj slovenskega knjižničnega sistema, nacionalne bibliografije in mednarodne povezave, ob tem pa podpira raziskovalno delo, strokovno izobraževanje in koordinacijo nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema.

Medtem ko bomo vse te naloge izvajali tudi v prihodnjem petletnem obdobju, se v tem programu osredotočamo predvsem na prednostne in razvojne naloge. V obdobju 2025–2029 si zastavljamo ambiciozen cilj nadgraditi NUK kot sodoben center informacij, idej, dialoga in navdiha. Z ohranjanjem in digitalizacijo bogate kulturne dediščine ter razvojem naprednih tehnologij bomo poskrbeli, da slovenski jezik in kultura preživita in zaživita v digitalni dobi. NUK bo s svojo povezanostjo z uporabniki, slovenskim knjižničnim sistemom ter domačimi in globalnimi viri in partnerji ohranjal tradicijo in spodbujal ustvarjalnost.

Program je nastajal v turbulentnem obdobju menjave vodstva institucije, zato gre posebna zahvala sodelavkama Ireni Eiselt in Katarini Kač, ki sta pri pripravi strateškega načrta uspeli vključujoče povezati mnenja celotnega kolektiva. Ta proces nam je omogočil, da smo se ozrli na dosežke preteklosti, okrepili notranje vezi in skupaj načrtali, kako v prihodnosti.

Vabim vas, da postanete del te poti. Skupaj ohranjajmo in razvijajmo ta izjemni prostor, kjer preteklost navdihuje prihodnost, znanje pa ustvarja možnosti in priložnosti za vse nas.

Ravnateljica NUK
dr. Jana Kolar

POSLANSTVO NUK

Zbiramo in varujemo nacionalno zbirko knjižničnega gradiva ter jo dajemo v uporabo. Strokovno podpiramo knjižnice in nacionalni vzajemni bibliografski sistem ter se vključujemo v mednarodne knjižnične povezave. Opravljamo naloge univerzitetne knjižnice Univerze v Ljubljani in podpiramo slovensko znanost in raziskave. Skrbimo za kulturno dediščino.

Smo narodna in univerzitetna knjižnica.

VREDNOTE NUK

PROFESIONALNOST

Usmerjeni smo k zagotavljanju najvišje kakovosti storitev za vse uporabnike. Z verodostojnostjo in nepristranskostjo pridobivamo njihovo zaupanje. Z izpopolnjevanjem znanja in veščin si prizadevamo za odličnost ter spodbujamo strokovni razvoj v celotnem knjižničnem sistemu.

ODGOVORNOST

Odgovorni in spoštljivi smo v medsebojnih odnosih in odnosih do uporabnikov, partnerjev ter okolja. Strokovno in odgovorno pristopamo k ohranjanju slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine, omogočamo rast znanja, krepimo zavest o narodni identiteti in aktivno sooblikujemo prihodnost naše družbe.

ODPRTOST

Zavzemamo se za odprt in neoviran dostop do znanja za vse. Zagotavljamo najširši možen dostop do podatkov in informacij, ki jih zbiramo in ohranjamo. Uporabnikom pomagamo pridobivati veščine za obvladovanje in vrednotenje informacij kot tudi za njihovo nadaljnjo uporabo za znanja prihodnosti.

INOVATIVNOST

Spodbujamo in podpiramo inovativnost na vseh področjih in jo tudi udejanjamo pri svojem delovanju. Sprejemamo nove ideje, sposobni smo hitrega prilagajanja in obvladovanja sprememb, ki jih prinašata razvoj družbe in okolja.

VIZIJA NUK

Leta 2029 bomo prepoznani kot odprta, inovativna in trajnostno naravnana knjižnica, zavezana okoljski odgovornosti in družbenemu učinku. Naš cilj je soustvariti prostor za prenos znanja, spodbujanje raziskovanja in kreativnosti ter povezovanje na lokalni in mednarodni ravni, hkrati pa skrbno ohranjati kulturno dediščino, ki nam je zaupana v hrambo in uporabo.

Naša vizija se bo uresničila v prenovljeni Plečnikovi palači in v sodobnem objektu NUK 2, kjer bomo uporabnikom ponudili raznovrstne in fleksibilne prostore za študij, raziskovanje, izobraževanje in druženje ter kulturne dogodke. Digitalizirali bomo ključne zbirke kulturne dediščine, razvijali napredne digitalne storitve, omogočali dostop do gradiva in krepili knjižnični sistem Slovenije. S tesnim sodelovanjem z Univerzo v Ljubljani, knjižnicami ter drugimi domačimi in mednarodnimi partnerji bomo postali središče znanja in inovacij, ki krepí akademsko in kulturno skupnost.

Naše vodilo bo odličnost, naša usmeritev pa uporabnik in skupnost.

STRATEGIJA NUK 2025–2029

SU1 SPODBUJAMO DIGITALNI RAZVOJ	SA1-1	Uvajanje naprednih digitalnih rešitev
	SA1-2	Digitalizacija kulturne dediščine kot temelj nacionalnega spomina
	SA1-3	Pridobitev pravice do digitalnega izvornika tiskanega obveznega izvoda
SU2 URESNIČUJEMO NACIONALNO IN KULTURNO POSŁANSTVO	SA2-1	Sodobni pristopi pri upravljanju z bibliografskimi metapodatki in katalogizacije
	SA2-2	Povečanje prepoznavnosti kulturne dediščine, ki nam je predana v hrambo
	SA2-3	Proaktivno načrtovanje dejavnosti za uporabnike
	SA2-4	Podpora in razvoj knjižničnega sistema Slovenije
SU3 PODPIRAMO AKADEMSKO SKUPNOST IN RAZISKOVANJE	SA3-1	Graditev prihodnosti z NUK 2
	SA3-2	Krepitev položaja NUK v okviru univerzitetnega sistema
	SA3-3	Podpora znanstvenoraziskovalni skupnosti
	SA3-4	Zagotovitev širšega nabora virov za digitalne znanstvene vsebine

SU4 RAZVIJAMO POTENCIALE NUK ZA PRIHODNOST	SA4-1	Razvoj zaposlenih za prihodnost
	SA4-2	Krepitev organizacijske kulture
	SA4-3	Krepitev kompetenc in strateško upravljanje kadrov
	SA4-4	Dvig ugleda NUK
SU5 PRISPEVAMO K ZELENEMU PREHODU	SA5-1	Izdelava programa NUK - Zelena knjižnica
	SA5-2	Trajnostna infrastruktura in zmanjšanje ogljičnega odtisa
	SA5-3	Spodbujanje trajnostnih praks
	SA5-4	Priprava smernic za trajnostno delovanje knjižnic v Sloveniji
SU6 POVEZUJEMO ZA TRAJNOSTNO RAST IN KULTURO	SA6-1	Spodbujamo izobraževanje
	SA6-2	Razvijamo in krepimo mednarodno prepoznavnost kulturne dediščine doma in v svetu
	SA6-3	Povezovanje z institucijami in sektorji

STRATEŠKA USMERITEV 1

SPODBUJAMO DIGITALNI RAZVOJ

IZHODIŠČA

Digitalni razvoj je zadnjih dvajset let ključna usmeritev Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) pri zagotavljanju sodobnih, varnih in trajnostno naravnanih rešitev za ohranjanje, dostopnost in promocijo kulturne dediščine. Napredne digitalne rešitve omogočajo dolgoročno zaščito dragocenega gradiva, izboljšujejo dostopnost virov, podpirajo avtomatizacijo in inovacije ter prispevajo k zmanjšanju okoljskega odtisa. Te spremembe so v skladu s poslanstvom NUK, ki vključuje zbiranje, varovanje, ohranjanje in uporabo nacionalne zbirke za sedanje in prihodnje generacije.

1. **Uvajanje naprednih digitalnih rešitev**

Digitalizacija in uporaba orodij umetne inteligence (UI) v knjižničnih procesih omogočata večjo učinkovitost, prilagajanje vsebin in obdelavo podatkov, ki so temelj za digitalno humanistiko in razumevanje kulturnih virov. Avtomatizacija postopkov in uvedba centraliziranega sistema, ki bo povezoval zaledne funkcionalnosti, bosta pospešila obdelavo gradiva, omogočila boljše iskalne možnosti in prilagoditve za raziskovalce ter zagotovila optimalno podporo uporabnikom. Prenova spletnih platform in uvajanje dostopnostnih funkcij bosta zagotovila večjo dostopnost in prijaznost za uporabnike z različnimi oviranostmi, nadgradnja digitalnega poslovanja pa bo prispevala k večji varnosti in trajnosti procesov. Posebno pozornost bomo posvetili krepitvi kibernetске varnosti. Načrtujemo razširitev večfaktorske avtentikacije na vse zaposlene, uvedbo naprednih sistemov za upravljanje dostopov (PAM) ter implementacijo "zero trust" pristopa za celovito zaščito naše infrastrukture.

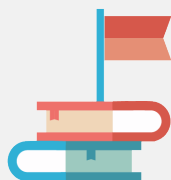
2. **Digitalizacija kulturne dediščine kot temelj nacionalnega spomina**

Digitalizacija oz. digitizacija (v nadaljevanju: digitalizacija) kulturne dediščine, vključno s projektom digitalizacije Slovenike, omogoča ohranjanje kulturne dediščine za prihodnje generacije. Digitalizirano gradivo postane

dostopno uporabnikom v Sloveniji in po svetu, kar krepi nacionalno identiteto in povečuje širšo prepoznavnost kulturne dediščine v mednarodnem okolju. Pospešitev digitalizacije je še posebej pomembna zaradi potrebe po ohranitvi ranljivega gradiva, ki je ogroženo zaradi staranja ali fizične obrabe. Z izgradnjo slovenskega humanističnega in dediščinskega podatkovnega prostora v oblaku, bomo omogočili učinkovitejše digitalno raziskovanje, ohranjanje ter interpretacijo kulturne dediščine. Uporabnikom bomo ponudili napredna orodja za vrednotenje, pripovedovanje in napovedovanje v dediščinski znanosti, hkrati pa spodbudili povezovanje z evropskimi praksami in uporabo mednarodnih standardov.

3. Pridobitev pravice do digitalnega izvornika tiskanega obveznega izvoda

Pridobitev pravice do digitalnega izvornika tiskanega obveznega izvoda je ključnega pomena za dolgoročno ohranjanje tiskane in digitalne dediščine. Uvedba avtomatizirane platforme za komunikacijo z založniki bo omogočila preprosto zbiranje in upravljanje digitalnih publikacij ter metapodatkov, s čimer se bo zmanjšala ročna obdelava in izboljšala točnost podatkov. Z okrepljenim nadzorom nad digitalnimi izvodi bo NUK okrepil nacionalno zbirko in zagotovil kakovostno dokumentacijo kulturnega spomina.

STRATEŠKI CILJ 1

NUK je sodobno digitalno središče, ki z uvajanjem naprednih tehnologij, trajnostno infrastrukturo in digitalizacijo kulturne dediščine omogoča varno, trajno in učinkovito dostopnost informacij in znanja ter ohranjanje slovenskega kulturnega spomina.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT. STRATEŠKA AKTIVNOST

A1 UVAJANJE NAPREDNIH DIGITALNIH REŠITEV:

- uporaba UI orodij pri avtomatizaciji relevantnih delovnih procesov knjižnice in uporabniških storitvah ter razvoj in implementacija drugih naprednih orodij s področja digitalne humanistike
- nadgradnja funkcionalnosti in podpore upravljanju podatkov digitalne knjižnice
- prenova spletišč s poudarkom na dostopnosti za skupine z različnimi oblikami oviranosti
- nadgradnja digitalizacije poslovanja (varna hramba e-dokumentov, brezpapirno poslovanje, digitalizacija internih procesov)
- uvajanje novih metod in orodij za povečanje kibernetске varnosti

A2 DIGITALIZACIJA KULTURNE DEDIŠČINE KOT TEMELJ NACIONALNEGA SPOMINA:

- pospešitev digitalizacije Slovenike v skladu z obstoječim Nacionalnim projektom digitalizacije Slovenike in kulturnozgodovinsko pomembnega knjižničnega gradiva (2021–2030)
- izgradnja slovenskega humanističnega in dediščinskega podatkovnega oblaka za podporo raziskovanju v digitalnem okolju, ohranjanju in interpretaciji kulturne dediščine

A3 PRIDOBITEV PRAVICE DO DIGITALNEGA IZVIRNIKA TISKANEGA OBVEZNEGA IZVODA:

- sprejet predlog sprememb Zakona o obveznem izvodu
- vzpostavitev avtomatizirane platforme za zagotavljanje učinkovitega komuniciranja z založniki ter prejem in upravljanja s publikacijami, digitalnimi izvirniki in metapodatki

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 1</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>NUK je sodobno digitalno središče, ki z uvajanjem naprednih tehnologij, trajnostno infrastrukturo in digitalizacijo kulturne dediščine omogoča varno, trajno in učinkovito dostopnost informacij in znanja ter ohranjanje slovenskega kulturnega spomina.</p>
<p>SC1-K1</p>	<p>POSODOBITEV SPLETNIH STORITEV NUK ZA UPORABNIKE</p>
	<p>stanje 2024 <i>Spletne storitve starejših tehnologij in funkcionalnosti; vzpostavljen digitalni laboratorij</i></p>
	<p>2025 vpeljava novih funkcionalnosti na dLib.si in Spletni arhiv NUK; razvoj orodij za izvoz vsebin in metapodatkov za potrebe UI in digitalne humanistike; identifikacija spletišč, potrebnih izboljšanja dostopnosti; vzpostavitev delovne skupine in priprava programa za uporabo UI orodij v delovnih procesih in uporabniških storitvah NUK; implementacija sodobnih standardov in dobrih praks za dostop do digitaliziranih/digitalnih objektov kulturne dediščine</p>
	<p>2026 celovita prenova spletišč; priprava programa uvajanja UI orodij v smeri povečanja funkcionalnosti digitalnih platform in prilagajanja storitev sodobnim potrebam uporabnikov</p>
	<p>2027 celostna prenova dLib.si vključno s personalizacijo in posodobitvami funkcionalnosti za izboljšavo dostopa do digitalnih vsebin/objektov; avtomatizirana povezava dLib.si z ostalimi NUK servisi (Založniki, Repozitorij ...)</p>
	<p>2028 uvajanje naprednih UI orodij za podporo avtomatizaciji in optimizaciji delovnih procesov in storitev</p>
	<p>2029 posodobitev vseh aplikacij na zadnje stabilno .NET ogrodje</p>

SC1-K2	NADGRADNJA INTERNIH PROCESOV (DIGITALIZACIJA POSLOVANJA, KIBERNETSKA VARNOST)	
	stanje 2024	Uporaba požarnega zidu nove generacije (NGFW), MFA za delo od doma in za administratorje, SOC, uporaba EPP programov (Microsoft Defender, Cynet)
	2025	uvedba MFA za vse prijave v O365 in za prijavo partnerjev prek VPN; uporaba osnovnega SIEM sistema za nadzor infrastrukture
	2026	prenos intraneta na Sharepoint Online; uvajanje t.i. "zero trust" pristopa za administrativne naloge; digitalizacija postopkov izdaje in obračuna potnih nalogov
	2027	implementacija PAM sistema za prijavo na strežnike
	2028	prehod na oblačno storitev ERP sistema Navision
	2029	nadgradnja funkcionalnosti osnovnega SIEM sistema za nadzor infrastrukture
SC1-K3	PRIDOBITEV PRAVICE DO DIGITALNEGA IZVIRNIKA TISKANEGA OBVEZNEGA IZVODA	
	stanje 2024	Pripravljen noveliran osnutek sprememb Zakona o obveznem izvodu publikacij; pilotna verzija avtomatizirane platforme za zagotavljanje učinkovitega komuniciranja z založniki ter prejem in upravljanja s publikacijami, digitalnimi izvirniki in metapodatki
	2025	oddan predlog sprememb Zakona o obveznem izvodu publikacij
	2026	priprava postopkov in tehnoloških rešitev za oddajo digitalnih izvirnikov tiskanega obveznega izvoda
2026-2029	po sprejemu sprememb Zakona o obveznem izvodu publikacij realizirana oddaja digitalnih izvirnikov preko Portala za založnike	

STRATEŠKA USMERITEV 2

URESNIČUJEMO NACIONALNO
IN KULTURNO POSLANSTVO

IZHODIŠČA

NUK kot nacionalna knjižnica zbira, obdeluje, hrani in omogoča dostop do kulturne dediščine ter skrbi za razvoj knjižničnega sistema Slovenije, ki omogoča dostop do znanja in informacij za vse. V tem strateškem obdobju si bo NUK prizadeval za uvajanje sodobnih standardov in pristopov pri upravljanju z bibliografskimi metapodatki in katalogizaciji, povečanje prepoznavnosti kulturne dediščine, večje vključevanje uporabnikov ter okrepljeno podporo razvoju knjižničnega sistema. Z integracijo naprednih tehnologij in mednarodnih standardov bomo zagotovili boljšo uporabniško izkušnjo in večjo dostopnost kulturne dediščine doma in v svetu.

1. Sodobni pristopi upravljanja z bibliografskimi metapodatki in katalogizacije

Na področju vzajemnega kataloga bo NUK nadgradil strokovne osnove v skladu z Zakonom o knjižničarstvu in novimi mednarodnimi standardi, kot sta IFLA LRM in RDA. Uvedba konceptualnega entitetno-relacijskega modela in prilagojeni katalogizacijski standardi bodo omogočili boljšo organizacijo in interoperabilnost bibliografskih podatkov, s čimer bomo povečali dostopnost in učinkovitost knjižničnih katalogov. Ta posodobitev bo omogočala tudi rekonstruiranje ter enoten dostop do posameznih nacionalno pomembnih zbirk v digitalnem okolju. Pripravo novih pravil bo koordinirala Komisija za razvoj strokovnih osnov vzajemnega kataloga (KRASOVKA), ustanovljena v prejšnjem strateškem obdobju.

2. Povečanje prepoznavnosti kulturne dediščine, ki nam je predana v hrambo

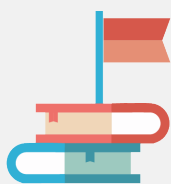
Povečana razpoložljivost kulturne dediščine je ključna za njeno širšo prepoznavnost in dostopnost. NUK bo vključeval metapodatke in digitalizirano gradivo v mednarodne podatkovne baze (MEI, ISTC, GW, Europeana), da se to približa slovenski in mednarodni raziskovalni javnosti.

3. Proaktivno načrtovanje dejavnosti za uporabnike

Učinkovitejše spremljanje in razumevanje potreb uporabnikov bo temelj za razvoj dejavnosti, prilagojenih sodobnim trendom. Ugotovljene potrebe uporabnikov bodo podlaga za oblikovanje novih in relevantnih storitev, nadgrajen bo tudi sistem spremljanja uspešnosti vzpostavljenega procesa spremljanja potreb. Proaktivno vključevanje uporabnikov bo omogočilo optimalno prilagoditev dejavnosti, kar bo prispevalo k večji relevantnosti NUK in podprlo razvojne cilje Slovenije. Uporabnikom bomo zagotovili izboljšane knjižnične storitve, pogoje za študij in raziskovanje (dodatna čitalniška mesta).

4. Podpora in razvoj knjižničnega sistema Slovenije

NUK bo okrepil dejavnosti za podpro knjižničnemu sistemu Slovenije. Nadgradil bo izvajanje svetovalne dejavnosti za vse vrste knjižnic, skrbel za informiranje strokovne javnosti z rednim objavljanim na portalu Knjižničarske novice in pripravo strokovnih srečanj Novosti v knjižničarstvu ter z organizacijo izobraževanj prispeval k usposabljanju in nadgrajevanju znanja knjižničnih delavcev. Razvoj knjižničnega sistema bo spodbujal z zbiranjem in analiziranjem podatkov o delovanju knjižnic, spremljanjem izpolnjevanja pogojev za izvajanje knjižnične javne službe ter opozarjanjem na dobre prakse iz mednarodnega okolja. V skladu s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov bo NUK podpiral knjižnice, da bodo odgovorne in odprte ustanove, prostori za srečevanje in povezovanje ljudi ter javnega dostopa do informacij.

STRATEŠKI CILJ 2

Z inovativnimi pristopi in mednarodnim povezovanjem okrepiti ohranjanje, dostopnost in prepoznavnost kulturne dediščine ter zagotoviti podporo razvoju knjižničnega sistema v skladu z nacionalnimi potrebami in mednarodnimi standardi.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT.	STRATEŠKA AKTIVNOST
A1	SODOBNI PRISTOPI UPRAVLJANJA Z BIBLIOGRAFSKIMI METAPODATKI IN KATALOGIZACIJE: <ul style="list-style-type: none">- implementacija aktualnih mednarodnih standardov na vsa področja bibliografske obdelave vseh vrst gradiva v vzajemni katalogizaciji za celotno Slovenijo
A2	POVEČANJE PREPOZNAVNOSTI KULTURNE DEDIŠČINE, KI NAM JE PREDANA V HRAMBO: <ul style="list-style-type: none">- povečanje vključenosti metapodatkov ter vseh vrst in oblik gradiva v raziskovalno in razvojno delo ter mednarodno raziskovalno infrastrukturo, s poudarkom na gradivu nacionalnega pomena- kontekstualizacija metapodatkov in digitaliziranega gradiva nacionalnega pomena v spletnem okolju
A3	PROAKTIVNO NAČRTOVANJE DEJAVNOSTI ZA UPORABNIKE: <ul style="list-style-type: none">- vzpostavitev procesa stalnega spremljanja potreb uporabnikov, oblikovanje novih in relevantnih storitev za uporabnike ter nadgradnja spremljanja uspešnosti- zagotovitev izboljšanih pogojev za študij in raziskovanje (dodatna čitalniška mesta)
A4	PODPORA IN RAZVOJ KNJIŽNIČNEGA SISTEMA SLOVENIJE: <ul style="list-style-type: none">- izvajanje svetovalnega dela za vse vrste knjižnic- analiziranje delovanja slovenskih knjižnic na podlagi zbranih statističnih podatkov- spremljanje izpolnjevanja pogojev knjižnic za izvajanje knjižnične javne službe- zagotavljanje podpore kariernemu razvoju knjižničarjev- priprava podpornih dokumentov za razvoj knjižničnega sistema- spodbujanje inovacij in raziskav ter dobrih praks v knjižničarstvu

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 2</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>Z inovativnimi pristopi in mednarodnim povezovanjem okrepiti ohranjanje, dostopnost in prepoznavnost kulturne dediščine ter zagotoviti podporo razvoju knjižničnega sistema v skladu z nacionalnimi potrebami in mednarodnimi standardi.</p>	
<p>SC2-K1</p>	<p>IZDELAVA NOVEGA PRAVILNIKA ZA BIBLIOGRAFSKI OPIS VIROV</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p><i>Oblikovane in imenovane delovne skupine za pripravo pravilnikov in aplikacijskega profila</i></p>
	<p>2025</p>	<p>priprava slovenskega pravilnika za opis virov; priprava pravil za katalogizacijo; priprava aplikacijskega profila in usklajenega koncepta katalogizacijskih pravil z aplikacijskim profilom</p>
	<p>2026</p>	<p>uskladitev z IZUM-om in priprava implementacije v nacionalni vzajemni bibliografski sistem</p>
	<p>2027</p>	<p>izvajanje tečajev na osnovi posodobljene bibliografske obdelave z implementiranimi aktualnimi mednarodnimi metapodatkovnimi standardi (za vse vrste gradiva)</p>
<p>SC2-K2</p>	<p>VZPOSTAVLJEN SISTEM UGOTAVLJANJA POTREB UPORABNIKOV</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p><i>Poročilo o raziskavi Uporabniški prostori in storitve NUK (2021, delovna verzija); opravljena anketa zadovoljstvo uporabnikov NUK (2024)</i></p>
	<p>2025</p>	<p>analiza obstoječega stanja; priprava strokovnih podlag; pilotne raziskave uporabnikov</p>
<p>2026</p>	<p>pripravljen predlog procesa ugotavljanja potreb uporabnikov, kazalcev uspešnosti, vrednotenja podatkov ter metod realizacije izboljšav dejavnosti za uporabnike in ciljne promocije</p>	

	2027	vzpostavljen sistem ugotavljanja potreb uporabnikov s specifikacijo določenih podatkov in metod njihovega zbiranja, kazalcev uspešnosti, vrednotenja podatkov ter metodami realizacije izboljšav dejavnosti za uporabnike in ciljno promocijo
	2028–2029	realizacija izboljšav glede na uporabniške potrebe
SC2-K3	IZVAJANJE SVETOVALNEGA DELA ZA VSE VRSTE KNJIŽNIC IN PRIPRAVA PODPORNIH DOKUMENTOV ZA RAZVOJ KNJIŽNIČNEGA SISTEMA	
	stanje 2024	<i>Vzpostavljen portal za izvajanje svetovalne dejavnosti za knjižnice; spremenjena Uredba o osnovnih storitvah knjižnic; Pravilnik o OOK vključen v nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe; NUK prenehal zagotavljati strokovno podporo delovanju šolskih knjižnic (december 2020)</i>
	2025	sklenitev sporazuma z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje o izvajanju podpore šolskim knjižnicam; sklenitev sporazuma z Zavodom za šolstvo Republike Slovenije o izvajanju podpore šolskim knjižnicam; priprava predloga sprememb pogojev za izvajanje knjižnične javne službe
	2026	vzpostavitev svetovalne dejavnosti za šolske knjižnice; nadgradnja portala Knjižničarske novice; priprava modela kompetenc za strokovne knjižničarske delavce
	2027	izvajanje svetovalne dejavnosti za vse vrste knjižnic; analiza doseganja standardov za splošne in specialne knjižnice
	2028	sodelovanje pri pripravi novih standardov za splošne in specialne knjižnice
	2029	izvedba študije o vplivu knjižnic na kakovost življenja v skupnosti

STRATEŠKA USMERITEV 3
PODPIRAMO AKADEMSKO SKUPNOST
IN RAZISKOVANJE

IZHODIŠČA

NUK ima kot partner Univerze v Ljubljani pomembno vlogo pri podpori študijske in znanstvenoraziskovalne dejavnosti v Sloveniji. S tem NUK prispeva k razvoju znanja, inovacij in akademske odličnosti, kar je v skladu s poslanstvom in strateškimi izhodišči NUK. V strateškem obdobju 2025-2029 bomo nadaljevali z izgradnjo in razvojem NUK 2 kot osrednjega prostora univerzitetnega znanja, krepili sodelovanje z Univerzo v Ljubljani in širili dostopnost ter kakovost informacijskih virov za raziskovalno skupnost. Slednje je pomembno tudi za spodbujanje odprte znanosti in trajnega dostopa do znanstvene literature ter podporo knjižničnemu sistemu UL.

1. **Graditev prihodnosti z NUK 2**

V preteklem strateškem obdobju smo postavili trdne temelje za gradnjo NUK 2, pridobili gradbeno dovoljenje, izvedli študijo o vplivu na svetovno dediščino UNESCO ter pripravili osnutek programa NUK 2. Kot prihodnja univerzitetna enota NUK bo NUK 2 osrednji prostor za akademsko in raziskovalno delo ter sodelovanje, ki bo univerzitetnim uporabnikom in raziskovalcem nudil sodobne prostore in storitve. V obdobju 2025-2029 bomo okrepili sodelovanje z UL, projektanti in odločevalci za pridobitev potrebnih virov za gradnjo, s ciljem omogočiti univerzitetnim uporabnikom okolje, ki spodbuja raziskovanje in inovativnost.

2. **Krepitev položaja NUK v okviru univerzitetnega sistema**

NUK ima kot pridružena članica Univerze v Ljubljani pomembno vlogo pri podpori univerzitetnih nalog. V prihodnjem strateškem obdobju bomo to vlogo okrepili z noveliranjem Pogodbe o pridruženem članstvu in vsebinskim dopolnjevanjem Programske zasnove NUK 2. Poleg tega bomo sodelovali pri razvoju univerzitetnega knjižničnega sistema in uresničevali zakonodajne naloge, skladno z Zakonom o knjižničarstvu, s čimer bomo zagotovili še večjo podporo študijski in raziskovalni dejavnosti univerzitetne skupnosti.

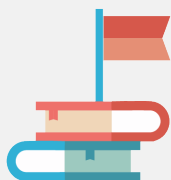
3. Podpora znanstvenoraziskovalni skupnosti

Univerzitetna knjižnica bo partner v procesih odprte znanosti, kjer NUK prevzema pomembno vlogo pri zagotavljanju dostopa do znanstvene literature in raziskovalnih podatkov, hrambe in rezultatov raziskav ter spodbuja odprti dostop. Z raziskovalnimi dejavnostmi ter podporo akademskim in raziskovalnim ustanovam bo NUK prispeval k širjenju odprte znanosti in spodbujal politike odprtega dostopa, ki povečujejo dostopnost znanstvenih virov ter zahtevajo dolgoročno hrambo raziskovalnih podatkov, s čimer bomo prispevali k večji učinkovitosti in inovativnosti v raziskovanju. V strateškem obdobju 2025–2029 bomo delovali na področju digitalne humanistike in raziskav s področja kulturne dediščine. Znanstvenoraziskovalna dejavnost Raziskovalne skupine NUK bo v skladu z Raziskovalno agendo 2025–2029 krepila področja digitalne humanistike, bibliotekarstva, informacijske znanosti, odprte znanosti in ohranjanja gradiva, kar bo prispevalo k razvoju novih metod za ohranjanje dediščine (vključno z razvojem novih metod za ohranjanje, analizo in interpretacijo kulturnih virov tako v tradicionalnem kot tudi v digitalnem okolju).

4. Zagotovitev širšega nabora virov za digitalne znanstvene vsebine

V preteklem strateškem obdobju smo v sodelovanju s člani konzorcija COSEC uspešno zagotavljali dostop do zbirk mednarodne znanstvene literature ter omogočali stroškovno ugodne pogoje za odprto objavlanje za raziskovalce in druge uporabnike v znanstvenoraziskovalni ter izobraževalni dejavnosti. Tudi v novem strateškem obdobju bomo nadaljevali s preoblikovanjem konzorcijskega dostopa do globalnega znanja, ki terja primerljivo raziskovalno infrastrukturo po vsej državi in vključuje hkrati branje in objavlanje znanstvenih prispevkov. Vendar naraščajoči stroški znanstvenoraziskovalne dejavnosti, skladne z načeli odprte znanosti, vse bolj zvišujejo izdatke za pridobitev konzorcijskih licenc. Zato si bomo v prihodnje, ob učinkoviti porabi javnih sredstev in sodelovanju s strateškimi partnerji iz vse Slovenije, prizadevali za povečanje financiranja tega dinamičnega področja znanstvenega komuniciranja.

Na ta način želimo zagotoviti dolgoročno razpoložljivost znanstvenih vsebin, širši dostop do globalnega znanja ter za raziskovalca enostavnejše in dostopnejše prakse odprtega objavljanja raziskovalnih rezultatov.

STRATEŠKI CILJ 3

Z gradnjo NUK 2 in krepitvijo sodelovanja z Univerzo v Ljubljani zagotoviti vrhunske informacijske vire, prostore in podporne storitve za študijsko in raziskovalno dejavnost ter aktivno podpreti odprto znanost in dostop do znanstvenih informacij, s čimer bomo prispevali k odličnosti akademske in raziskovalne skupnosti v Sloveniji.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT.	STRATEŠKA AKTIVNOST
A1	GRADITEV PRIHODNOSTI Z NUK 2: <ul style="list-style-type: none">- vzpostavitev strateškega partnerstva z UL pri programski zasnovi NUK 2- zagotovitev sodobnih študijskih prostorov kot podporne infrastrukture za izvedbo študijskih programov na UL- zagotovitev dodatnih uporabniških (študijskih) mest za študente UL
A2	KREPITEV POLOŽAJA NUK V OKVIRU UNIVERZITETNEGA SISTEMA: <ul style="list-style-type: none">- izvajanje zakonodajnih nalog NUK kot univerzitetne knjižnice zapisanih v Zakonu o knjižničarstvu (29. člen ZKnj-1)- posodobitev okvirov delovanja NUK kot univerzitetne knjižnice (noveliranje Pogodbe o pridruženem članstvu NUK UL)
A3	PODPORA ZNANSTVENORAZISKOVALNI SKUPNOSTI: <ul style="list-style-type: none">- krepitev sodelovanja s članicami UL na področju odprte znanosti- podpora uvajanju načel odprte znanosti v knjižnično dejavnost- priprava Raziskovalne agende NUK 2025-2029- povečanje števila raziskovalnih projektov z udeležbo NUK- razširitev ponudbe izobraževanj za uporabnike na področju informacijske in digitalne pismenosti- razširitev ponudbe informacijskih storitev
A4	ZAGOTOVITEV ŠIRŠEGA NABORA VIROV ZA DIGITALNE ZNANSTVENE VSEBINE: <ul style="list-style-type: none">- proaktivno sodelovanje pri ustvarjanju novih modelov sofinanciranja- nadaljevanje pridobivanja ustreznih konzorcijskih licenc, ki urejajo pravice do branja znanstvenoraziskovalne literature in odprtega objavljanja- zagotavljanje kakovosti v znanstvenem komuniciranju- inovativni dostop do globalnega znanja in promocija ter dostop do slovenskega znanja

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 3</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>Z gradnjo NUK 2 in krepitvijo sodelovanja z Univerzo v Ljubljani zagotoviti vrhunske informacijske vire, prostore in podporne storitve za študijsko in raziskovalno dejavnost ter aktivno podpreti odprto znanost in dostop do znanstvenih informacij, s čimer bomo prispevali k odličnosti akademske in raziskovalne skupnosti v Sloveniji.</p>	
<p>SC3-K1</p>	<p>IZDELANA PROGRAMSKA ZASNOVA NUK 2</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>Pripravljen osnutek programa NUK 2 (april 2024)</p>
	<p>2025</p>	<p>vzpostavitev delovne skupine z zunanjimi deležniki za pripravo programske zasnove NUK 2</p>
	<p>2026</p>	<p>izdelana programska zasnova NUK 2</p>
<p>SC3-K2</p>	<p>NOVELIRANA POGODBA O PRIDRUŽENEM ČLANSTVU NUK UL</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>Pogodba o pridruženem članstvu NUK v Univerzi v Ljubljani (29. 10. 2003); pripravljen predlog spremenjenega 1. člena Pogodbe (2003)</p>
	<p>2027</p>	<p>opredelitev statusa, pristojnosti in odgovornosti NUK znotraj UL in njenega knjižničnega sistema po izgradnji NUK 2 (na podlagi potrjene programske zasnove NUK 2)</p>
	<p>2028</p>	<p>priprava dokumenta kot podlage za novelirano Pogodbo o pridruženem članstvu NUK UL in priprava osnutka Pogodbe</p>
	<p>2029</p>	<p>podpisana posodobljena Pogodba o pridruženem članstvu (ob izgradnji NUK 2)</p>

	POVEČANO FINANCIRANJE DIGITALNIH ZNANSTVENORAZISKOVALNIH VSEBIN IN ODPRTO DOSTOPNEGA OBJAVLJANJA	
SC3-K3	stanje 2024	<i>Omejeni finančni modeli ne sledijo ambicioznim načelom OA objavljanja ter raziskovalnim in študijskim potrebam po novih elektronskih virih</i>
	2025-2029	5-10 % letno povišanje sredstev pridobljenih na razpisu ARIS in drugje
	NOVA RAZISKOVALNA AGENDA 2025-2029	
SC3-K4	stanje 2024	<i>Raziskovalna agenda 2021-2024</i>
	2025-2029	priprava Raziskovalne agende 2025-2029 zasnovana po področjih na podlagi zakonodajnih nalog in strateškega načrta 2025-2029
	OKREPITEV RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI	
SC3-K5	stanje 2024	<i>6 tekočih raziskovalnih projektov (december 2024)</i>
	2025-2029	postopno povečanje števila raziskovalnih projektov in finančnih sredstev za 30 % do leta 2029

STRATEŠKA USMERITEV 4

RAZVIJAMO POTENCIALE NUK
ZA PRIHODNOST

IZHODIŠČA

Razvoj strokovnih kompetenc in optimizacija delovnih procesov sta ključna za dolgoročni uspeh in stabilnost NUK kot ene od ključnih državnih kulturnih in akademskih ustanov. NUK si v skladu s svojim poslanstvom prizadeva za sistematičen razvoj zaposlenih, izboljšanje organizacijske kulture in krepitev ugleda kot vodilne ustanove na področju kulture in znanja v Sloveniji. S spodbujanjem inovativnega okolja, transparentne komunikacije ter krepitvijo profesionalnosti in pripadnosti organizaciji, NUK privablja in ohranja talente, ki skupaj soustvarjajo prihodnost knjižnice.

1. Razvoj zaposlenih za prihodnost

V prejšnjem strateškem obdobju smo dosegli pomemben napredek pri vzpostavitvi sistema mentorstva, rednega usposabljanja in kariernega načrtovanja za vse zaposlene. V prihodnjem obdobju bomo te aktivnosti nadgradili s ciljno usmerjenimi programi usposabljanja in pripravami na prevzem vodstvenih funkcij, da bi ohranili visok standard strokovnosti ter poskrbeli za dolgoročno kontinuiteto znanja in veščin. Razvoj zaposlenih bo osredotočen na pridobivanje specifičnih kompetenc, ki podpirajo organizacijske potrebe in strateške cilje.

2. Krepitev organizacijske kulture

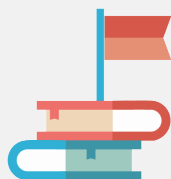
Organizacijska kultura NUK bo usmerjena v ustvarjanje vključujočega in psihološko varnega okolja, kjer transparentna komunikacija in spoštovanje različnosti krepita dobre delovne odnose in spodbujata osebno rast. Sistematična prizadevanja za izboljšanje organizacijske klime bodo vključevala redno merjenje zadovoljstva zaposlenih, spremljanje učinkovitosti ukrepov ter vzpostavitev prakse, ki spodbuja participacijo in pripadnost. Vzpostavljena organizacijska kultura bo temelj za učinkovito izvajanje poslanstva in zagotavljanje odlične uporabniške izkušnje.

3. **Krepitev kompetenc in strateško upravljanje kadrov**

Z identifikacijo specifičnih potreb in znanj, pomembnih za posamezne delovne vloge, bomo nadaljevali razvojno usmerjeno usposabljanje zaposlenih ter omogočili pridobivanje novih znanj na področjih kot so digitalne kompetence, vodenje projektov, komunikacijske veščine ter trajnostno delovanje. Poleg tega bomo pripravili strategijo kadrovskih potreb, ki bo temeljila na analizi obstoječih kompetenc in vrzeli v znanjih, ter oblikovali načrt za zaposlovanje in razvoj ključnih kadrov. Proces letnih razgovorov, mentorski program in načrtovano karierno vodenje bodo ključni za razvijanje kompetenc in doseganje potenciala vsakega zaposlenega.

4. **Dvig ugleda NUK**

S proaktivnim komuniciranjem, ki temelji na vrednotah NUK, in celostnim pristopom k promociji bomo še naprej krepili ugled knjižnice kot ene od ključnih državnih kulturnih in akademskih ustanov. Izvedba analize obstoječih komunikacijskih praks bo osnova za pripravo strategije za vključevanje javnosti in graditev skupnosti okoli NUK. Poleg tega bomo izboljšali izkušnjo obiskovalcev s sodobno oblikovanimi prostori in vsebinami, ki bodo privlačne za širšo javnost in podpirale občutek pripadnosti.

STRATEŠKI CILJ 4

Z načrtnim razvojem zaposlenih, krepitvijo organizacijske kulture in strateškim upravljanjem kadrov bo NUK ustvaril okolje, ki omogoča inovativnost, osebno rast in visoko kakovostne storitve za uporabnike. S tem bo knjižnica okrepila svojo vlogo kot ena od vodilnih institucij na področju kulture in znanja v Sloveniji.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT. STRATEŠKA AKTIVNOST

A1 RAZVOJ ZAPOSLENIH ZA PRIHODNOST:

- priprava strategije razvoja kadrov, ki podpira strategijo razvoja in vizijo organizacije
- posodobitev sistemizacije in kataloga delovnih mest v organizaciji, vključno s posodobitvijo delovnih nalog in vključitvijo potrebnih kompetenc za opravljanje nalog
- spodbujanje zaposlenih k lastnemu razvoju za doseganje optimalnega napredka in rasti

A2 KREPITEV ORGANIZACIJSKE KULTURE:

- priprava analize obstoječe organizacijske kulture kot sistema skupnih vrednot, prepričanj, pravil, načinov delovanja in odnosov zaposlenih za doseganje skupnih ciljev organizacije
- spodbujanje ustrezne komunikacije, načinov informiranja in vključenosti zaposlenih v odločitve z namenom razvoja kulture pripadnosti in odgovornosti za skupno dobro ter ponotranjanje pravil obnašanja/vrednot
- izobraževanja zaposlenih o pomenu organizacijske kulture v spreminjajočem se okolju

A3 KREPITEV KOMPETENC IN STRATEŠKO UPRAVLJANJE KADROV:

- krepitev kompetenc ključnih kadrov in nadgradnja njihove praktične usposobljenosti
- priprava individualnih razvojnih in kariernih načrtov za zaposlene z namenom zagotavljanja ključnih delovnih procesov
- izvajanje obratnega mentorstva z namenom ohranjanja znanja in uspešnih praks
- oblikovanje načrta kadrovskega potreb, usklajenega s cilji in ključnimi operativnimi cilji knjižnice

A4 DVIG UGLEDA NUK:

- krepitev sodelovanja vseh zaposlenih pri gradnji ugleda NUK
- izboljšanje izkušnje fizičnega obiska NUK za različne ciljne skupine
- širjenje in poglobljanje skupnosti NUK

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 4</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>Z načrtnim razvojem zaposlenih, krepitvijo organizacijske kulture in strateškim upravljanjem kadrov bo NUK ustvaril okolje, ki omogoča inovativnost, osebno rast in visoko kakovostne storitve za uporabnike. S tem bo knjižnica okrepila svojo vlogo kot ena od vodilnih institucij na področju kulture in znanja v Sloveniji.</p>	
<p>SC4-K1</p>	<p>POSODOBLJEN PRAVILNIK O NOTRANJI ORGANIZACIJI IN SISTEMIZACIJI DELOVNIH MEST IN PRIPRAVA KATALOGA DELOVNIH MEST V NUK</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p><i>Pravilnik z dne 3. 12. 2019, zadnja dopolnitev in spremembe z dne 22. 3. 2023</i></p>
	<p>2025</p>	<p>analiza stanja obstoječega pravilnika; prehod na nov plačni sistem</p>
	<p>2026</p>	<p>priprava predlogov sprememb in dopolnitev pravilnika in kataloga delovnih mest; priprava predloga nove organizacijske strukture</p>
	<p>2027</p>	<p>priprava osnutka pravilnika in kataloga delovnih mest</p>
	<p>2028</p>	<p>priprava končnega predloga pravilnika in kataloga delovnih mest</p>
	<p>2029</p>	<p>sprejem novega pravilnika in kataloga delovnih mest</p>
<p>SC4-K2</p>	<p>IZBOLJŠANA ORGANIZACIJSKA KULTURA IN POZITIVNA ORGANIZACIJSKA KLIMA</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p><i>Izvedena raziskava in analiza raziskave organizacijske klime 2020 in 2024; izvajanje ukrepov (izobraževanja, promocija zdravja na delovnem mestu, team buildingi)</i></p>
	<p>2025</p>	<p>analiza stanja organizacijske kulture</p>
	<p>2026</p>	<p>priprava predloga ukrepov za izboljšanje organizacijske kulture</p>
	<p>2027</p>	<p>ponovitev raziskave organizacijske klime</p>

	2028	izvajanje ukrepov za izboljšanje organizacijske kulture in analiza raziskave organizacijske klime
	2029	izvedba raziskave organizacijske kulture na koncu strateškega obdobja
SC4-K3	ZGRAJEN MODEL KARIERNIH NAČRTOV IN NAČRT KADROVSKIH POTREB	
	stanje 2024	<i>Izvedeni karierni načrti zaposlenih, vzpostavljen mentorski program in program usposabljanja vodilnih delavcev v skladu s strategijo NUK 2020–2024</i>
	2025	izvedba kariernih načrtov in letnih razgovorov v skladu s strategijo 2025–2029; priprava analize kariernih načrtov in letnih pogovorov zaposlenih; identifikacija kadrovskih potreb
	2026	priprava osnutka dokumenta za razvoj ključnih kadrov (talentov) v NUK; priprava načrta kadrovskih potreb knjižnice
	2027	izvajanje aktivnosti za razvoj ključnih kadrov (izobraževanja, mentoriranje)
	2028	priprava analize izvajanja aktivnosti za razvoj ključnih kadrov v NUK
	2029	izvajanje aktivnosti za razvoj ključnih kadrov za naslednje strateško obdobje
	SC4-K4	POVEČANJE DOSEGA IN UČINKOVITOSTI KORPORATIVNEGA KOMUNICIRANJA
stanje 2024		<i>Obeležitev 250- obletnice NUK</i>
2025		analiza obstoječega stanja korporativnega komuniciranja in določitev prioriteten ciljev
2026		priprava strategije korporativnega komuniciranja vseh ciljnih javnosti
2027		izvajanje ukrepov za krepitev skupnosti NUK
2028		izvedba ponovne analize korporativnega komuniciranja
2029		načrtovanje in priprava aktivnosti za naslednje strateško obdobje

STRATEŠKA USMERITEV 5
PRISPEVAMO K ZELENEMU PREHODU

IZHODIŠČA

NUK se zavezuje, da bo postal zgled trajnostnega delovanja v knjižničnem sektorju in širše. Knjižnice imajo ključno vlogo pri spodbujanju okoljske ozaveščenosti, trajnostnih praks in sprememb v skupnosti, kar potrjuje tudi razvijajoča se mednarodna usmeritev, kot so smernice IFLA za zelene in trajnostne knjižnice. NUK sledi načelom trajnostnega razvoja, ki jih opredeljujejo Agenda 2030 ZN, Evropski zeleni dogovor in nacionalne strategije, kot je Strategija razvoja Slovenije 2030. Hkrati knjižnica v svojo trajnostno strategijo vključuje tudi načela, ki jih razvija IFLA: okoljsko upravljanje, trajnostne storitve, vključujočnost ter spodbujanje zelene pismenosti.

Knjižnice niso le kraji ohranjanja znanja, ampak tudi akterji družbenih sprememb. S smernicami, kot so zelena gradnja, učinkovita raba virov, trajnostno upravljanje storitev in oprema, si NUK prizadeva za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje in izboljšanje kakovosti življenja v skupnosti. Dodatno bo knjižnica s spodbujanjem socialne trajnosti, vključno z ozaveščanjem o enakopravnem dostopu, in s podpiranjem raziskav o trajnostnem razvoju prispevala k zelenemu prehodu.

NUK se bo pri tem osredotočil na integracijo zelenih praks v vse vidike svojega delovanja od infrastrukture in digitalizacije do knjižničnih storitev, s poudarkom na izobraževanju o trajnostnih temah in podpori raziskovalnim dejavnostim, ki naslavlja globalne okoljske in družbene izzive. Prek teh prizadevanj bo knjižnica postala referenčna točka za trajnostno naravnano delovanje knjižnic v Sloveniji in mednarodno, hkrati pa bo s širjenjem dobrih praks aktivno prispevala k razvoju smernic IFLA za zelene in trajnostne knjižnice.

1. Izdelava programa NUK - Zelena knjižnica

Zelena in trajnostna knjižnica, kot jo opredeljuje IFLA, vključuje okoljsko, ekonomsko in družbeno trajnostnost ter jasno strategijo za zmanjševanje okoljskega vpliva, spodbujanje socialne vključenosti in podporo trajnostni ekonomiji. NUK želi postati referenčni primer

zelene knjižnice, ki s svojim delovanjem spodbuja trajnostne prakse in osvešča širšo javnost o pomenu trajnostnega razvoja.

Poleg izdelave programa NUK - Zelena knjižnica pričujoča strategija že predvideva nekatere aktivnosti razvoja Zelene knjižnice, kot so trajnostna infrastruktura, spodbujanje trajnostnih praks in izdelava smernic za slovenske knjižnice.

2. Trajnostna infrastruktura in zmanjšanje ogljičnega odtisa

Trajnostna infrastruktura in zmanjšanje ogljičnega odtisa sta ključnega pomena za sodobno trajnostno naravnano družbo. Ena od ključnih aktivnosti v strateškem obdobju 2025–2029 bo nadaljevanje izvajanja energetske sanacije in zmanjšanje porabe energije z uvajanjem energetske učinkovitih sistemov, kot so na primer klimatske naprave z nizko porabo, LED razsvetljava ter obnovljivi viri energije (sončne elektrarne na NUK in NUK 2). Poleg tega se bomo v okviru trajnostnega razvoja osredotočili na ohranjanje kulturne dediščine z zelenimi rešitvami, kot je prenova Plečnikove dediščine z uporabo okolju prijaznih materialov in tehnologij, ki bodo zagotovili energetske učinkovitost in trajnostno ohranitev ter varno hrambo kulturne dediščine. Prav tako bomo z avtomatizacijo in digitalizacijo skladiščnih procesov pripomogli k boljši izrabi prostora in učinkovitejši rabi virov pri trajnem ohranjanju gradiva.

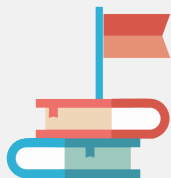
3. Spodbujanje trajnostnih praks

Spodbujanje trajnostnih praks v knjižničnem vsakdanu je ključno za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje. Eden od pomembnih ukrepov bo reciklaža in upravljanje z odpadki, kjer bodo v vseh knjižničnih prostorih uvedeni sistemi za ločevanje odpadkov ter ozaveščanje uporabnikov in zaposlenih o pomenu recikliranja in zmanjšanja odpadkov. Poleg tega bomo v veliki meri uvedli brezpapirno poslovanje in nadaljevali z digitalizacijo administrativnih procesov, s čimer bomo zmanjšali porabo papirja in drugih pisarniških materialov (SU1).

Z Univerzo v Ljubljani bomo sodelovali pri ustanavljanju Centra odličnosti Zelena dediščinska znanost (GreenHer). Prav tako bomo v strateškem obdobju 2025–2029 spodbujali trajnostno mobilnost za zaposlene in obiskovalce knjižnice.

4. Priprava smernic za trajnostno delovanje knjižnic v Sloveniji

Ena od prioritet v strateškem obdobju 2025–2029 bo priprava smernic za trajnostno delovanje knjižnic, ki bodo vključevale smernice za energetske učinkovitost, okolju prijazne prakse ter trajnostno upravljanje, namenjene knjižnicam po vsej Sloveniji. Te smernice, pripravljene v sodelovanju s slovenskimi knjižnicami, bodo prispevale k večji okoljski odgovornosti in učinkovitosti v knjižničnem sektorju. Prav tako bo pomembno spodbujanje izmenjave dobrih praks in sodelovanja s strokovnimi organizacijami ter knjižničnimi mrežami, tako doma kot v tujini, kar bo omogočilo širjenje znanja in izkušenj o trajnostnem delovanju ter izboljšanje praks v slovenskem knjižničnem prostoru.

STRATEŠKI CILJ 5

Postati zgled trajnostne knjižnice, ki z zmanjševanjem ogljičnega odtisa, z zeleno infrastrukturo in izobraževalnimi programi odgovorno upravlja kulturno dediščino in spodbuja trajnostni razvoj knjižničnega sistema.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT. STRATEŠKA AKTIVNOST

A1 IZDELAVA PROGRAMA NUK – ZELENA KNJIŽNICA:

- postati referenčni primer zelene knjižnice
- spodbujati trajnostne prakse
- osveščati širšo javnost o pomenu trajnostnega razvoja in zelenih praksah
- prisotnost v mednarodnih mrežah (Climate Heritage Network, Climate Action Map)

A2 TRAJNOSTNA INFRASTRUKTURA IN ZMANJŠANJE OGLJIČNEGA ODTISA:

- energetska sanacija in zmanjšanje porabe energije
- ohranjanje kulturne dediščine z zelenimi rešitvami
- kontrola klimatskih pogojev v skladiščnih prostorih

A3 SPODBUJANJE TRAJNOSTNIH PRAKS:

- reciklaža in upravljanje z odpadki
- zelene pisarne in brezpapirno poslovanje
- trajnostna mobilnost za zaposlene in obiskovalce

A4 PRIPRAVA SMERNIC ZA TRAJNOSTNO DELOVANJE KNJIŽNIC V SLOVENIJI:

- priprava smernic za trajnostno delovanje knjižnic
- izmenjava dobrih praks in sodelovanje s strokovnimi organizacijami
- vključitev trajnostnih tem v izobraževalne programe
- podpora trajnostno naravnanim pobudam v knjižničnem sektorju

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 5</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>Postati zgled trajnostne knjižnice, ki z zmanjševanjem ogljičnega odtisa, z zeleno infrastrukturo in izobraževalnimi programi odgovorno upravlja kulturno dediščino in spodbuja trajnostni razvoj knjižničnega sistema.</p>	
<p>SC5-K1</p>	<p>IZDELAVA PROGRAMA NUK - ZELENA KNJIŽNICA</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>/</p>
	<p>2025</p>	<p>izdelan program NUK - Zelena knjižnica</p>
	<p>2029</p>	<p>NUK kot referenčni primer zelene knjižnice</p>
<p>SC5-K2</p>	<p>TRAJNOSTNA INFRASTRUKTURA IN ZMANJŠANJE OGLJIČNEGA ODTISA</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p><i>Prenovljenih 421 oken od 700 na Turjaški; okvara avtomatizacije klimatskih sistemov na Leskoškovi</i></p>
	<p>2025</p>	<p>celovita sanacija fasade na Turjaški; nov centralni nadzorni sistem klimatizacije na Leskoškovi; zamenjava svetil v skladiščih</p>
	<p>2026</p>	<p>izvedba sončne elektrarne na Leskoškovi; prenova uporabniških prostorov v pritličju na Turjaški; izdelava načrta prenove skladiščnih prostorov</p>
	<p>2027</p>	<p>izvedba vrtin za hladilno vodo za klimatski sistem na Turjaški; priprava načrta semi pasivnih skladiščnih prostorov</p>
	<p>2028</p>	<p>implementacija novega hladilnega sistema na Turjaški</p>
	<p>2029</p>	<p>prenova vseh oken na Turjaški</p>

	SPODBUJANJE TRAJNOSTNIH PRAKS	
SC5-K3	stanje 2024	Izdelan dokument Načrt za zaščito in reševanje v NUK idr.
	2025	pregled stanja in uvajanje blažjih ukrepov (načrt ureditve ločevanja odpadkov, zmanjšanje energetske porabe)
	2026	priprava načrta za izboljšanje trajnostnih praks
	2027	implementacija ukrepov
	VKLJUČITEV TRAJNOSTNIH VSEBIN V IZOBRAŽEVALNI PROGRAM	
SC5-K4	stanje 2024	/
	2025	priprava izobraževalnih vsebin za spodbujanje trajnostnih praks; izvedba raziskave o trajnostnem delovanju knjižnic v Sloveniji
	2026	izvajanje izobraževalnih programov
	2027	priprava smernic za trajnostno delovanje knjižnic v Sloveniji

STRATEŠKA USMERITEV 6
POVEZUJEMO ZA TRAJNOSTNO RAST
IN KULTURO

IZHODIŠČA

NUK se zavezuje utrditi svojo vlogo osrednjega nacionalnega in mednarodnega središča znanja, kulture in trajnostnega razvoja. S sodelovanjem z različnimi institucijami in sektorji, spodbujanjem izobraževalnih vsebin, povezovanjem kulturnih dogodkov s poslanstvom knjižnice NUK sledi ciljem, opredeljenim v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 (RNPK), strategijah EU, kot so Evropski zeleni dogovor, in mednarodnih smernicah IFLA in UNESCO. Usmeritve vključujejo spodbujanje bralne kulture, digitalne vključenosti ter kulturnih dogodkov, ki prispevajo h kulturnemu razvoju, inovativnosti ter nacionalni in mednarodni prepoznavnosti kulturne dediščine.

1. Spodbujamo izobraževanje

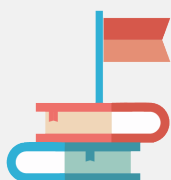
NUK bo z različnimi programi krepil izobraževalno vlogo knjižnice. Posebna pozornost bo namenjena otrokom in mladini ter ranljivim skupinam z oblikovanjem prilagojenih programov za spodbujanje spoznavanja kulturne dediščine, trajnostnih praks, odprte znanosti in izobraževanja za pridobivanje digitalnih veščin in kritičnega vrednotenja informacij. Poleg tega bo NUK podpiral raziskovalce in študente z razvojem digitalnih orodij za dostop do virov ter izobraževalnimi programi, ki spodbujajo uporabo načel odprte znanosti in digitalne humanistike (SU3).

2. Razvijamo in krepimo mednarodno prepoznavnost kulturne dediščine doma in v svetu

Kulturni dogodki v organizaciji NUK bodo odražali poslanstvo in vrednote knjižnice ter prispevali k ohranjanju in promociji kulturne dediščine. Razstave, tematske delavnice, literarna srečanja, dogodki s sodelovanjem avtorjev bodo obogatili nacionalni in lokalni prostor. Poleg tega bo NUK spodbujal prepoznavnost kulturne dediščine na mednarodnih dogodkih, kot so knjižni sejmi in festivali, ter podpiral promocijo slovenskih avtorjev v tujini in doma. S tem bo knjižnica igrala ključno vlogo pri ohranjanju in predstavitvi kulturne identitete v nacionalnem in mednarodnem prostoru.

3. Povezovanje z institucijami in sektorji

NUK bo vzpostavljala in krepila partnerstva z izobraževalnimi ustanovami, raziskovalnimi inštituti, muzeji, knjižnicami, drugimi kulturnimi institucijami in zasebnim sektorjem za razvoj interdisciplinarnih programov in projektov, ki podpirajo digitalizacijo, dostopnost kulturne dediščine, odprto znanost ter trajnostni razvoj. Sodelovanje bo obsegalo tudi povezovanje z mednarodnimi organizacijami in pobudami, kot so Europeana, EOSC, IFLA, UNESCO, EBLIDA in EUNIC. Knjižnica bo delovala kot vezni člen med kulturnim, izobraževalnim, turističnim in socialnim sektorjem ter sodelovala pri nacionalnih in mednarodnih projektih z medsektorsko komponento, s čimer bo utrdila svojo vlogo kot središče znanja in interdisciplinarnega sodelovanja.

STRATEŠKI CILJ 6

Z vzpostavljanjem izobraževalnih in kulturnih vsebin in trajnostnih partnerstev na nacionalni in mednarodni ravni postati vodilno središče za ohranjanje in promocijo kulturne dediščine, digitalne vključenosti in kulturnega ter znanstvenega povezovanja.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

ŠT.	STRATEŠKA AKTIVNOST
A1	SPODBUJAMO IZOBRAŽEVANJE: <ul style="list-style-type: none">- oblikovanje izobraževalnih programov s področja kulture, znanosti in trajnostnih praks- izobraževanja za pridobivanje digitalnih veščin in kritičnega vrednotenja informacij
A2	RAZVIJAMO IN KREPIMO MEDNARODNO PREPOZNAVOST KULTURNE DEDIŠČINE DOMA IN V SVETU: <ul style="list-style-type: none">- organizacija kulturnih dogodkov (razstave, tematske delavnice in drugi dogodki)- sodelovanje pri nacionalnih in mednarodnih dogodkih
A3	POVEZOVANJE Z INSTITUCIJAMI IN SEKTORJI: <ul style="list-style-type: none">- vzpostavitev partnerstev, ki podpirajo interdisciplinarno sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami, Zavodom za šolstvo, raziskovalnimi inštituti, muzeji, knjižnicami, njihovimi združenji KOsRIS, SMD in drugimi kulturnimi institucijami za razvoj skupnih programov in projektov- mednarodna sodelovanja z organizacijami in pobudami

KAZALCI USPEŠNOSTI

<p>Strateški cilj 6</p> <p>KAZALCI USPEŠNOSTI</p>	<p>Z vzpostavljanjem izobraževalnih in kulturnih vsebin in trajnostnih partnerstev na nacionalni in mednarodni ravni postati vodilno središče za ohranjanje in promocijo kulturne dediščine, digitalne vključenosti in kulturnega ter znanstvenega povezovanja.</p>	
<p>SC6-K1</p>	<p>OKREPITI IZOBRAŽEVANJE</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>Izobraževanja za splošno javnost: 0 ur</p>
<p>2025–2029</p>	<p>število ur izobraževalnih dogodkov: 60 ur na leto</p>	
<p>SC6-K2</p>	<p>KREPITEV MEDNARODNE PREPOZNAVNOSTI KULTURNE DEDIŠČINE DOMA IN V SVETU</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>Število mednarodnih in domačih dogodkov ter razstav v letu 2023 (4 razstave, 3 gostujoče razstave, 1 tuja gostujoča razstava v NUK, 15 promocijskih dogodkov v NUK in izven NUK, 12 protokolarnih obiskov v NUK, 6 nočnih (posebnih) ogledov NUK, 1 spletna razstava)</p>
<p>2025–2029</p>	<p>do leta 2029 povečati število razstav in mednarodnih sodelovanj za 30 % primerjalno z obdobjem 2020–2024</p>	
<p>SC6-K3</p>	<p>POVEZOVANJE Z INSTITUCIJAMI IN SEKTORJI</p>	
	<p>stanje 2024</p>	<p>Poročilo NUK za leto 2023 (8 projektov, 29 partnerskih ustanov in 10 združenj)</p>
<p>2025–2029</p>	<p>do leta 2029 povečati število sodelovanj z drugimi institucijami in sektorji za 30 % primerjalno z obdobjem 2020–2024</p>	

